

Doktor Besim Ömer

NEVSÂL-İ ÂFİYET

Salnâme-i Tıbbî

Maarif Nezareti'nin [Eğitim Bakanlığı]

750/117 sayılı ve 12 Aralık 1903 tarihli izniyle basılmıştır.

Üçüncü Sene

315 resim ve şekil içerir.

İstanbul

Matbaa-i Ahmed İhsan ve şürekâsı [Ahmed İhsan ve Ortakları Matbaası]

1903

Merhum Esad Feyzi Bey*

Dr. Essad Feïzi Bey, Prof. Agregé
à la Faculté de Médecine, décédé en 1902

[719]

Merhum Es'ad Feyzi Bey

Bu çalışkan, muktedir, meziyyetli ve dirayetli tabîbi herkes, husûsiyle tıp âlemi çok iyi tanırdı. Geceyi gündüze katarak talebesine ve ilim âlemine faydalı fennî eserler hazırlamaya çalışan bu muhterem zatın pek acı olan vefat haberini vermek için şu satırları yazıyoruz.

* İkdâm gazetesinden alınmıştır.

Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Şâhâne'den [Tıp Üniversitesi] yetişen ve geleceğin en muktedir tabiplerden biri olacağı şüphesiz olan Es'ad Feyzi, aynı mektebin hikmet-i tabî'yye [Fizik] yardımcı öğretim üyesi ve Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne [Tıp Üniversitesi] ilmü'l-arz ve'l-ma'âdin öğretim üyesi vekili idi...

Daha mektebden çıkalı dört sene olduğu halde talebeye faydalı olmak için cidden hizmet eylediği ve gelecekte en muhterem akademisyenlerden sayılacağı mektebin bütün hocaları ve idaresi tarafından ifade edilen bu tabib, tıp ilminin bütün inceliklerini biliyordu. Onda ilim öğrenen talebeleri ve yayınladığı eserlerini inceleyen fen meraklıları onun marifet ve yüksek ilmini takdir etmekte tereddüd etmez. Ahlak ve davranışları, her türlü harekâtı kemalini gösteren böyle bir yardımcı öğretim üyesini kaybeden tıp alemi en acı matemlere, en gönül yakan teessüflere boğulacaktır.

Es'ad Feyzi Bey'in mesleğinde henüz çocukluk devri sayılmak lazım gelen bu günlerde yaptığı hizmetler, nâminin büyüklüğünü fazlasıyla ispata yeterlidir. Evvelce vefat eden Antranik Paşa gibi güzide öğretim üyesinin terbiyesi altında yetişerek mektebin hikmethânesini [laboratuar] mükemmel bir hâle getirmiş ve Avrupa'dan getirtilmesi icâb eden birçok aletleri kendi maharetli elleri ile yaparak hakikaten hikmet ehli olduğunu en zor beğenen kimselere bile kabul ettirmiştir.

Geçen Yunan savaşı sırasında harb meydanından yaralı olarak dönen gazilerin bedenlerinin çeşitli kısımlarında kalan kurşun parçalarını bizde **İLK DEFA** olmak üzere kullanmaya başladığı **RÖNTGEN IŞINLARI** kontrolüyle bularak Yıldız

Hastahanesinde yapılan o önemli cerrahi ameliyatta kurşunları ve yerlerini Cemil Paşa'ya göstermek gibi çok önemli bir hizmet yapmış ve hatta hastahaneyi ziyaret eden Alman Kızıl Haç Cemiyeti doktorlarını o zamanlar daha yeni keşf edilen, röntgen ışınının bu kadar erken kullanarak takdirlerini kazanmıştır. Daha sonra röntgen ışınını mektebin resmi programına dahil ettiği gibi mektebin serîriyyât-ı cerrâhiyesinde [klinik] “Röntgen ışınları ile muayene” şubesinin kurulmasında da hizmet etmiş ve vefatına kadar orada bizzat hizmet etmiştir.

Es‘ad Feyzi Bey yazmaktaki mahareti ile de öne çıkarak ilim aleminde dikkat çeken bir eser olarak *İlmü’l-arz ve’l-ma‘âdin* kitabını yazarak basmış ve yayınlamıştır ve bu son günlerde *Röntgen ışınları, tıpta uygulanması ve cerrahiyesi* namıyla bir diğer mühim eseri tamamlamış ve programı ıslah edilen Mekteb-i İdâdî-i Tıbbiye-i Şâhâne üçüncü senesi için yazmaya başladığı “*Hikmet-i Tabî‘iyye-i İbtidâiye*” eserini de yarım bırakmıştır.

Bugün bizimle beraber bütün kıymet bilen tıp alemini kederlere ve mâtemlere boğan bu vefat hadisesine, şu genç, üretken, insanîyet sahibi bir öğretim üyesi ve doktorun yılcık gibi ufak ve ehemmiyetsiz bir hastalık sebebiyle fen aleminin istifadesinden ebediyyen kayboluşuna dünyalar kadar acınsa layıktır.

Doktor Besim Ömer

NEVSÂL-İ ÂFİYET

Salnâme-i Tıbbî

Ma'ârif Nezâret-i Celîlesinin 750/117 fî 22 Ramazân sene [1]321 ve 3 Kanun-ı evvel sene [1]319 târihli ruhsatnâmesiyle tab' olunmuşdur.

Üçüncü Sene

315 resim ve şekli hâvidir.

İstanbul

Matbaa-i Ahmed İhsan ve şürekâsı

1320

Merhum Es'ad Feyzi Bey*

Dr. Essad Feizi Bey, Prof. Agregé
à la Faculté de Médecine, décédé en 1902

[719]

Merhûm Es'ad Feyzi Bey

Bu sâ'î, muktedir, meziyyetli ve dirayetli tabîbi herkes, husûsiyle müntesibîn-i tıb pek iyi tanırdı. Geceyi gündüze katarak talebesine ve istifâde-i umûmiyyeye âsâr-ı ceyyide-i fenniye yetiştirmeye çalışan bu muhterem vücûdun mütevârî-i hâk-i fena olduğunu haber vermek mecbûriyet-i elîmesiyle şu satırları yazıyoruz.

* İkdâm [Gazetesi] dan

Nevsâl-i Âfiyet [720]

Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Şâhâne'nin en muktedir bir tabîb olmak üzere yetiştirdiği Es'ad Feyzi, aynı mekteb-i âlînin hikmet-i tabî'yye mu'allim mu'âvini ve Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Mülkiye-i Şâhâne ilmü'l-arz ve'l-ma'âdin muallim vekili idi...

Daha mektebden neş'et edeli dört sene olduğu halde talebenin istifâde-i ilmiyyesine cidden hizmet eylediği ve âtîde en muhterem mu'allimînden sayılacağı mektebin bütün hey'et-i ta'lîmiyye ve idaresince teslîm ve takdîr edilen bu tabîb ulûm-ı tabî'yyenin künhüne vâkıf idi. Bunun rahle-i tedrisi önünden geçen tullâb ma'rifeti[ni] takdîr ettiği gibi âsâr-ı münteşiresini mütalaa eden müntesibîn-i fen dahi teslimde tereddüd etmez. Ahlak ve atvârı, her türlü harekâtı, âzâde-i tenkîd bir muallim muavinini zâyi' eden meslek-i celîl-i tıb en acı matemlerle, en dil-sûz telehhüflerle alacağı bu haber-i elimden pek müte'essir ve dil-hûn olacaktır.

Es'ad Feyzi Bey'in daha sabâvet-i meslekiyyesi sayılmak lazım gelen bu günlerde eylediği hıdemât, nâmının te'yîd ve pâdâşına bâliğan mâ-belâğ kâfidir; müteveffa Antranik Paşa gibi güzide bir hikmet-i tabî'yye mu'alliminin zîr-i terbiyet ve irfânında yetişerek mektebin hikmethânesini mükemmel bir hâle ifrağ etmiş ve Avrupa'dan celbi icâb eden bir çok âlâtı kendi yed-i mahâret-kârîsiyle yaparak hakikaten hikmet-şinas olduğunu en müşkil-pesendlere bile teslîm etdirmiştir.

Yunan muhârebe-i zâ'ilesi esnasında meydân-ı harbden cerîhadâr olarak avdet eden mecrûh gazîlerin muhtelif nevâhî-i bedeniyyelerinden kalan kurşun aksâmını bizde **İLK DEF'A** olmak üzere mevki' tatbika vaz' eylediği **RÖNTGEN ŞUÂ'ÂTI** mu'âyenesiyle bularak Yıldız

Hastahânesinde yapılan o mühim ‘ameliyât-ı cerrâhiyede kurşunları ve mevki‘lerini Cemil Paşa hazretlerinin maşrat-ı maharetine arz etmek gibi pek mühim bir hizmet îfâ etmiş ve hatta hastahaneyi ziyaret eden Alman Salîb-i Ahmer Cem‘iyyeti etebbâsını o zamanlar daha yeni keşf edilmiş olan, röntgen şu‘ââtının bu kadar erken mevki‘-i tatbîke vaz‘ edilmesine takdîr-hân eylemiştir. Daha sonra röntgen şu‘ââtını mektebin resmi programına idhâl eylediği gibi mektebin serîriyyât-ı cerrâhiyesinde “Röntgen şu‘ââtı ile mu‘âyene” şu‘besinin te’sîs buyurulmasına da hizmet ve mu‘âvenet ve ân-ı vefâtına kadar orada bi’l-fi‘il hizmet etmiştir.

Es‘ad Feyzi Bey mahâret-i kalemiyyesiyle de temeyyüz ederek bize bugün enzâr-ı mütefennîni celb eden bir *İlmü’l-arz ve’l-ma‘âdin* yazarak tab‘ ve neşr etmiş ve bu son günlerde *Röntgen şu‘ââtı, tatbîkât-ı tıbbiye ve cerrahiyesi* namıyla bir diğer eser-i mühimmi ikmâl eylemiş ve tadrîsâtı ıslah edilen Mekteb-i İ‘dâdî-i Tıbbiye-i Şâhâne üçüncü senesi için yazmağa başladığı “*Hikmet-i Tabî‘iyye-i İbtidâiye*” eserini de yarım bırakmıştır.

Bugün bizimle beraber bütün kadir-şinâsân-ı tıbbî garka-i ekdâr ve mâtem eden bu irtihâle, şu genç, halûk, insâniyet-kâr mu‘allim ve tabîbin yılancık gibi ufak ve ehemmiyetsiz bir hastalıkla istifade-gâh-ı fenden ebediyyen gâ‘ib oluşuna dünyalar kadar acınsa sezâdır.